UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.D. Iacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

5. Iustorum animæ in manu Dei sunt, & non tanget illos tormentum &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-56381

Visual Library

fortè dives erit, forte pauper; fortè uxorem ducet, fortè habebit filios; fortè ægrotat, fortè non ægrotat. Nunquid poteſt dicere: fortè moritur, fortè non moritur? Hæc Auguſtinus. Interim die & horâ mortis nihil incertius, licet ipſa ſit certa. Hinc comparatur furi invenienti incertâ horâ, tum à Domino, tum ab Apoſtolo Paulo, tum ab Apoſtolo Petro, tum ab Apoſtolo Ioanne. O furem vigilanter cavendum, de quo toties ab Apoſtolis & ab ipſo Domino præmoniti ſumus! O furem pernicioſiſſimum quandoquidem id quod nobis pretioſiſſimum eſt, rapit! Profodit enim domum corporis noſtri, & vitam tollit, quâ nihil pretioſius: immò & animam rapit, & ad Tartarum ſecum quandoque vehit infeliciſſimè omnibus bonis denudatam. Quam ſtolitus igitur eſt qui huic rei non advigilat?

Matt.24. 1.Theſſ.5. 2.Pet.3. Apoc.3. & 16.

Ideo vero voluit Deus nobis eſſe incertum mortis tempus, ut ſemper parati ſimus, *& ut ſemper ultima illa hora nobis ſit ſuſpecta*, inquit S. Gregorius, & alii SS. Patres, Audi Sanctum Ambroſium lib. 5. de fide cap. 8. *Nobis, ſcire non proderat. Vt dum certa futuri judicii momenta neſcimus, ſemper tanquam in excubiis conſtituti, peccandi conſuetudinem declinemus, ne nos inter vitia dies Domini deprehendat. Non enim prodeſt ſcire, ſed metuere quod futurum eſt.* Addunt SS. Doctores, quia mortis incertum eſt tempus, ideo ſic in omnibus nobis agendum eſſe, quaſi eſſet ultimum vitæ noſtræ. Audi Bernardum: *In omne opere dicat ſibi: Si modò moriturus eſſes faceres iſtud*: Cui conformiter S. Baſilius: *Semper ante oculos verſetur ultimus dies. Cum diluculo ſurrexeris, ad veſperam te ambigas pervenire. Et cùm adquieſcendum membra compoſueris, noli confidere de lucis adventu, ut faciliùs te ab omnibus vitiis poſſis refrænare.* Nempe nemo poteſt ſibi vel diem promittere, ut cernimus in multorum ſubita morte. *Rex hodie eſt, & cras morietur*, ait Sapiens. *De manu uſque ad veſperam finies me*, dicebat Rex Ezechias. Prudens igitur eſt qui poteſt dicere cum Apoſtolo: *Quotidie morior*; quia quotidie ad mortem ſe præparat.

S.Greg. ho. 13. in Evang.

Bern. in ſpec. mon. Baſil. inſtruct. ad filium ſpir.

Eccl.10. Iſai.38. 1.Cor.15.

Tu igitur, Domine Iesu, nobis dixiſti, *Videte, Vigilate, Orate*. Monitum tuum arrectâ aure excipimus: ſed cùm illud implere ſine tua ope non valeamus, aperi nobis oculos, ut videamus quæ intra nos, quæ circa, quæ ſupra, quæ infra nos: exinde excita mentum noſtram, ut ſeriò advigilemus vitæ præteritæ, præſenti, futuræ: denique aperi labia noſtra & cor noſtrum, ut illud in oratione effundamus coram te in tempore opportuno, & præteritorum veniam deprecantes; amodò tibi placeamus, ac pœnas futuras evadamus.

Applicatio ad defunctum facilis eſt, oſtendendo quomodo oculos aperuerit, vigilarit, orarit, ſe diſponens ad mortem.

Iuſtorum animæ in manu Dei ſunt, & non tanget illos tormentum mortis, &c. Sap. 3.

Lect. 5.

NEmo ignorat in manu Dei eſſe omnia: *In manu eius ſunt omnes fines terræ*, ait Pſaltes. Ipſe etiam eſt, *qui tribus digitis appendit molem terræ*, quique *librat in pondere montes, & colles in ſtatera*. Tres eius digiti; Potentia, Sapientia, Providentia: quibus de univerſo orbe pro libitu diſponit, de imperiis & regnis, de ſceptris & diadematibus. Propterea etiam dicitur: *Ludens in orbe terrarum*, quia dominia & regna, opes & honores ab uno in alterum transfert, inſtar pilæ luſoriæ & volubilis, quæ de manu in manum tranſmittitur. Quocirca dixit Philo: *Verbum divinum choreas in orbe ducit, & gentes circumluſtrando, nunc his, nunc illis imperia vel tribuit, vel adimit.* Hoc conſpicuũ eſt in ipſo ſummo imperio, quod volubili circũgyratione ad varias gentes temporum ſucceſſu delatum eſſe, nimis notum eſt ex hiſtoriis.

In manu Dei ſunt omnia. Pſal.94. Iſai.40.

Prov.8.

Philos. de Deo immutab.

Sed dicamus ſpecialiter impios in manu Dei eſſe, quia hos ſuâ manu coarctat plectit, in ſtatera ſua ponderat & reprobat. Quid eſt enim, quod dicitur *in ſtatera manus ſuæ montes ponderare*, niſi quod ſuperborum ſublimes animos examinat, ſive Reges ſint, ſive Principes, aut qualibet celſitudine præeminentes: Quid deinde? Certè cum celſitudinem cum impietate conjunctam reperit, è ſtatera ſua quaſi reprobi ponderis monetam rejicit, & à ſe in æternum abjicit; ſicque oſtendit eos in manu ſua eſſe, ut de eis pro placito diſponat. Aut, ſi mavis, tenet eos in manu quaſi in ventilabro, & tanquam nimis leves exſufflat, ut exinde in ignem incidant inextinguibilem. Sic enim dicitur: *Ventilabrum in manu eius, & perpurgabit aream ſuam, & congregabit triticum in horreum, paleam autem comburet igni extinguibili.* Denique in manu ſua eos habet, quaſi ſordes in pallio quod ſuis tenet extremitatibus. Ad hoc enim videtur alludere Iob: *Tenuiſti concutiens extrema terræ, & excuſiſti impios ex ea.*

Specialiter ſunt impii in manu Dei.

Matt.3.

Iob.38.

Vos igitur, ô Potentes, ô Principes, ô Nobiles, ſcitote quod in manu Dei eſtis, licet alios in manu veſtra habere vos exiſtimetis, quia poteſtatem exercetis ſuper eos; eoſque manu veſtra ita quandoque premitis, ut etiam opprimatis. Vos ergo ſubjicite ei qui ponderat montes in ſtatera, quique eos reprobare poteſt & abjicere, ventilare & excutere: *Humiliamini ſub potenti manu Dei, ut in die viſitationis exaltet vos, quia ſuperbis reſiſtit, humilibus autem dat gratiam.*

1.Pet.5.

In manu Dei eras, ô Nabuchodonoſor, & ideo dum nimium exaltaris, ab illo ejectus ab hominibus, cum feris es converſatus, donec agnoſceres manum Dei cœli.

Exemplo eſt Nabuchodonoſor. Dan.4.

In manu Dei eras, ô Balthaſar, & in ſtatera ejus, ſed inventus es minus habens, & ideo ab eo reprobatus es.

Balthaſ. Dan.5.

Sennacherib.
4. Reg. 19.

In manu Dei eras, ô Sennacherib, ſed quia exaltaſti vocem, & levaſti altitudinem oculorum tuorum dictum eſt tibi: *Ponam circulum in naribus tuis, & camum in labiis tuis, & reducam te per viam per quam veniſti.*

Antioch.
2. Mac. 9.

In manu Dei eras, ô Antioche, ſed quia ſidera tangere velle videbaris, tetigit te manus eius horrendo & confuſibili ulcere, ut fieres præ fœtore intolerabilis, & infeliciſſimè expirares.

Abſalon.
2. Reg. 18.

In manu Dei eras, ô Abſalon, ideo confixit te juſtitia eius ſuis lanceis, tribus digitis vibratis. Fruſtrà ergo elevabas manus contra Patrem. Malè etiam & vanè inſculpſeras ſepulchro tuo, MANUS ABSALONIS. Quia dum jaces in ſalute Ephraim ſub acervo lapidum ibi meliùs inſcribere poſſumus & veriùs: MANUS DEI PLECTENTIS ABSALONEM. Sed quid mihi cum impiis, cum textus noſter loquatur de juſtis: *Iuſtorum animæ in manu Dei ſunt?*

Specialiter omnino juſtorum animæ in manu Dei ſunt
Pſal. 30.

Dicamus ergo ulteriùs, ſpecialiter omnino animas juſtorum in manu Dei eſſe, ſive in hac vita, ſive in altera. Immò & omnia ſua in manu Dei reponunt, aut poſita eſſe ſibi congratulantur. Eius voluntati conſignant corpus, animam, vitam, ſtatum, felicitatemque ſuam omnem. Hinc illud Davidis: *In manibus tuis ſortes meæ.* Quaſi dicat: Regnum & diadema, omniſque ſors & felicitas mea, immò, ipſa vita, tempus, æternitaſque mea de manibus ac diſpoſitione tua dependet.

In particulari porrò explicandum nobis eſt, ex ſacris litteris quomodo juſti in manu Dei ſint.

1. Sicut lutum in manu figuli
Hier. 18.

Primò juſti in manu Dei ſunt, ſicut lutum in manu figuli cui quamlibet vult inducit formam. Hoc clarè exprimit Propheta. Cur enim jubetur adire figulum, & conſiderare vaſa eius? Nempè in officina figuli varia ſunt vaſa, pulchra & deformia, antiqua & nova parva & grandia. Quis verò poteſt dicere, iſtud vel iſtud primò frangetur, quandoquidem nova & pulchra, grandia & eximia æquè ſint fractioni obnoxia, ac vetera & deformia, parvaque & obſcura? Rurſus jubetur Propheta convocare ſeniores ad portam fictilem, ubi fragilia hæc & fictilia efformabantur vaſa: ibi lagunculam in petram proiicere monetur, & dicere: *Sic conteram populum iſtum ſicut vas figuli quod non poteſt inſtaurari.* Verum tamen Deus ſuos non conterit, niſi ut reſtauret, & quod antea erat corruptibile, fiat incorruptibile, quodq; erat mortale, ignobile, obſcurum, fiat immortale, nobile, clarum: *Seminatur in corruptione, ſurget in incorruptione: ſeminatur in ignobilitate, ſurget in gloria: ſeminatur in infirmitate, ſurget in virtute: ſeminatur animale, ſurget corpus ſpirituale.* Hæc eſt fides noſtra, & ſpes Chriſtana, in morte catorum leniens dolorem quod antiqui non intelligebant, quia ſepulcra conſpergebant ramis Cypreſſi, quia abſciſſi, nunquam revireſcunt.

Hier. 19.
1. Cor. 15.

2. Sicut tela in manu textoris

Secundò, nos ſumus in manu Dei quaſi tela in manu textoris, quam præſcindit quando voluerit: *De mane uſque ad veſperam finies me*, dicebat Rex Ezechias. Et rurſus: *Præciſa eſt velut à texente vita mea, dum adhuc ordirer ſuccidit me..* Texuntur momenta momentis, intexũtur horę horis, contexuntur menſes menſibus, denique connectuntur anni annis, ut ętas hominis ad ſuam pertingat perfectionem. Sed ſupremus textor filum abſcindit, dum vix homo cogitat qui texturæ cooperatur ideo, pertimeſcens hanc ſubitam diſciſſionem, dicit: *De mane uſque ad veſperam finies me.*

Iſai. 38.
Iob. 4.

Non igitur tres Parcæ telam hanc conficiunt; & pro placito abſcindunt, ut fabulari ſunt Poëtæ.

Clotho tenet fuſum, Lacheſis net, & Atropos occat.

Tres digiti Dei rotant fuſum nent & ſcindunt.

Sed tres digiti Dei rotant fuſum, nent, ſcindunt; hoc eſt, ejus potentia, providentia, juſtitia totum iſtud operatur, prout Placet, qui tamen cum ęquitate omnia diſponit, ſive citius, ſive ſeriùs filum præſcindat. Meditemur id ſicut columba, prout Rex Ezechias in lecto ægritudinis meditabatur cum corde ſuo: & ſic agamus, ut tela noſtra ſupremo huic textori fiat utilis accepta? candidam eam efficiamus lixivio pœnitentię & tribulationis concuſſione lacte quoque & aqua gratiæ. Sed Eheu! multi telas aranearum texunt, quæ tandem à vento diſperguntur, & nonniſi ad muſcas captandas ordinantur; immò igni poſtmodum traduntur, cùm ſe eviſcerarit tata vit araneus. O infelix tela, ô maledicta textura, quæ non niſi ignem operitur! Sic texunt ambitioſi, pro honoribus ſe eviſcerantes, avari pro opibus, luxurioſi pro voluptatibus, mundani pro vanitatibus, de quibus Pſaltes: *Tabeſcere feciſti ſicut araneum animam eius, veruntamen fruſtrà conturbatur omnis homo* Sic ergo vita hominis textura eſt, ſed quandoque utilis, quandoque infelix & inutilis, licet appareat ſubtilis. Accommodè porrò vita aſſimilatur telæ. Quia ſicut telæ fila non eodem tendunt omnia, ſed quædam, recta quædam ſunt tranſverſa: ita & vitæ noſtræ dies quidam recti ſunt, hoc eſt læti, quidam tranſverſi ſunt, hoc eſt, mœſti. Ex adverſis juſtorum etiam vitam contexere ſolet Deus admirabili varietate, ut ait S. Chryſoſt. hom. 8. in Matth.

Pſ. 38.

3. Sunt juſti in manu Dei, ut lapides in manu artificis. Pſ.

Tertiò, juſti ſunt in manu Dei ſicut lapides in manu artificis, qui tunſionibus & preſſuris expoliri debent, ut ſuis coaptentur locis, & diſponantur permanſuri ſacris ędificiis. De his lapidibus & ędificiis loquebatur Propheta, dum dicit: *Benignè fac Domine in bona voluntate tua Sion, ut ædificentur muri Ieruſalem.* De muris ſc. æterni Ieruſalem, & templi æterni Sion, hic anagoricè eſt ſermo, qui ex lapidibus vivis ac benè ſectis ędificantur, ex lapidibus electis, hoc eſt ex prædeſtinatis. Per providentiam divinam quotidie conquadrantur lapides, ut intrent in ſtructuram ſempiternam. Hoc fit per manus ſummi artificis, & eorum qui ei ſubſerviunt, hoc eſt, eorum qui prædicant verbum Dei, ſic aptãtes animas ad ſtructuram illam templi ęterni. Quotidie ædificatur Ieruſalẽ, inquit S. Aug. in Pſ. 121. & edificabitur uſque in finem ſeculi: ædificari cœpit ab æterno per prædeſtinationem, complebitur in fine

in fine per glorificationem. Non poteſt autem aptus eſſe illi ædificio lapis, qui hic contuſus preſſusque non fuerit, quia omnes debent conformari lapidi angulari, qui varias ſuſtinuit tunſiones & preſſuras. Quocirca dicebat S. Petrus: *1.Pet, 2.* *Ad quem accedentes lapidem vivum, ab hominibus quidem reprobatum, à Deo autem electum & honorificatum? & ipſi tamquam lapides vivi ſuper ædificamini &c.* Hic ergo lapides iſti ſecantur, tunduntur, conquadrantur, *3.Reg. 6.* quia *non eſt auditus malleus aut ſecuris in domo Domini cum ædificaretur*, nec audietur in templo illo æterno, ſed anguſtiæ oblivioni tradentur, & non erit ultra dolor vel clamor. Itaque electi lapides ſic percutiuntur per timorem, poliuntur per amorem, conquadrantur per conſtantiam, poſtmodum diſponuntur ſuis locis æternum permanſuri, nec ulla vi divellendi per manum divinam.

4. Iuſti ſunt in manu Dei, ut ovis in manu paſtoris. Quartò, ſi quæras ulterius, quomodo juſtorum animæ in manu Dei ſint? Reſpondeo in manu eius eſſe, ſicut oves in manu paſtoris, hoc eſt, in eius directione, ductu, protectione. Ipſe enim eas ſuo nutu dirigit, ad paſcua deducit, ſua dextera protegit, *Pſal. 99.* ſua manu in æternum ovile introducit: *Ipſe eſt Dominus Deus noſter, nos autem populus eius, & oves paſcuæ eius.* In quem etiam ſenſum in perſona *Pſal. 22.* juſtorum ei dicit Propheta & Rex: *Dominus regit me, & nihil mihi deerit, in loco paſcuæ, ibi me collocavit*: *Pſal. 79.* Et rurſus: *Qui deducis velut ovem Ioſeph.* Ovis timida non habet quo ſe defendat, ſed ſperat ſub manu Paſtoris. Hic eſt Paſtor, ſub cuius manu ſperant animæ juſtorum: ipſe enim fortis & validus, potens eas eruere de ore Leonis, & de manu canis rabidi, ac lupi infernalis. O ergo felices oves, quæ confidunt in manu Domini, cum ſimplicitate, candore, manſuetudine, innocentia incedentes, & illi ſeſe ſubjicientes! Nemo certè eas de manu eius poterit rapere, quia ſignatæ ſunt ab eo ſignaculo hoc indelebili, *2. Tim. 2.* *Cognovit Dominus qui ſunt eius*: per electionem & prædeſtinationem æternam ſunt numeratæ: in libro ipſius ſunt aureis litteris deſcriptæ: immò & in manibus, ac corde eius charactere ſunt ſanguineo exaractæ: *In manibus meis* *Iſai. 40.* *deſcripſi te.* Meritò igitur repetimus: *Iuſtorum animæ in manu Dei ſunt.*

1. Reg. 25. Vtique in manu eius ſunt, & in hac vita, & in altera: *Cuſtodita erit anima tua, ſicut in faſciculo viventium*, dicebat Abigail Davidi. Quare de Davidis anima dixit, nos de iuſti cuiuslibet anima verum eſſe adfirmamus. Propterea hic dicitur: *Non tanget illos tormentum mortis*, hoc eſt, mors eis non erit tormento, nec eos tanget mors ſecunda. Quid ita? Quia cuſtodita eſt anima illorum, ſicut in faſciculo viventium. Mors eis non eſt mors, ſed vita, & immortalitatis janua: non eſt naufragium; ſed portus: non eſt exterminium, ſed patria: non eſt afflictio, ſed requies: *Viſi ſunt oculis inſipientium mori, illi autem ſunt in pace*; quia finem accipit bellum, pericula, tentationes, hoſtilitates. Oculi inſipientium hoc non agnoſcunt, oculus ſapiens fidei hoc certò certius conſpicatur. Vnicuique ergo juſtorum illud fides ſpesque ſecurè promittit de Deo, quod apud Iob legimus: *In ſex tribulationibus liberabit te, in ſeptima non tanget te malum.* *Iob. 5.* Poſt ſex dies huius vitæ anguſtiis & tribulationibus refertæ (de quibus ſuos Dominus quando & quomodo vult, eripit) ſequitur dies ſeptima, dies quietis, & ſabbathiſmus optatiſſimus; in quo nullus amplius labor, aut dolor, nulla amplius tribulatio angit, nullum nos malum tangit. Sed in pace in idipſum dormit & requieſcit, qui in ſpe militavit. Locus ergo pacis eſt, ubi non amplius de galeis agitur aut gladiis, de lanceis aut haſtis, de pulvere & ſudore, de vigiliis aut cruore: ſed de laureis tota mentio eſt, de coronis & palmis, de trophæis æternæ pacis, in illa Ieruſalem ſcilicet, cuius *poſuit Dominus fines pacem* ſine fine. *Pſal. 147.*

Applicatio

NOſter defunctus, in manu Domini fuit, tamquam vas luteum in manu: ſed effractum eſt vas, quando volvit figulus, ut poſtea reparet glorioſum: *Salvatorem enim expectamus, qui reformabit corpus humilitatis noſtræ configuratum corpori claritatis ſuæ.* *Philip. 3.* Hoc ipſe expectat ſepulchro reconditus quoad corpus, dum interim animam inter eius manus liberè & ſuaviter conſignavit per fidem, ſpem in eius bonitate.

Vita eius quaſi tela præciſa eſt à ſupremo textore, & citius quidem quam optarent amici & conſanguinei, prolesque & agnati. Sed novit ille quando præſcindere eam debeat, aut protelare, pro bono noſtro, & benigna ſua in nos voluntate. Parum eſt ſi longa ſit tela vitæ noſtræ, aut brevis, ſi modo candida ſit, & ſolidè Deo cooperante contexta ex diverſis filis virtutum & meritorum; ex qua nobis fiat cooperimentum candidum, ut non ambulemus nudi. Non qui diu texuit, ſed qui benè contexuit, laudem ſortietur, & laboris ſui fructum.

Fuit & ipſe tamquam lapis in manu artificis, variis tunſionibus & preſſuris ægritudinis probatus & præparatus, quas magna pertulit fortitudine & conſtantia, illud Domino occinens: *Hic ura, hic ſeca, ut in æternum parcas.* *Auguſtin.* Ideò piè exiſtimamus, æternis ædificiis jamjam appoſitum eſſe, tamquam lapidem aptum, lapidem vivum, lapidem probatum, & in fundamento fundatum per fidem, ſpem, charitatem.

Denique fuit ipſe ſicut ovis in manu Paſtoris, Sacramentorum ſacris paſcuis benè paſtus ante egreſſum ex hac vita. Ovẽ ſe ſemper geſſit per obedientiã erga Chriſtum & Eccleſiam, per frequentationem ovilis, per autem attẽtam ad vocem Paſtoris, per reſignationem ad eius voluntatem cui animam, corpus, vitã, tempus ſuum, & æternitatẽ, ad extremum uſq; ſpiritũ commiſit, ſe ejus Paſtorali & paternæ providentiæ totũ cum fiducia relinquens. Quidni igitur ſperem, quod non potuerit quiſpiã

inſidia-

inſidiator ovem illam rapere de manu tanti Paſtoris? Vtique quibus inſidiatur Satan, & in vita, & in morte; ſed ſecura eſt ovis Ioſeph, quæ ſe vel manibus, vel humeris Paſtoris huius voluntate committit, ut auxilio ipſius eruatur de malo, deque omni diſcrimine, & tandem reportetur ad æternum ovile, ubi nullum amplius periculum, nullum occurſus hoſtilis, nullæ inſidiæ. Huc illum pertigiſſe nobis perſuademus, ſi tamen adhuc in via foret, eam adjuvare poſſumus ſubſidiis, hæc eſtque voluntas pii Paſtoris; & hoc ipſum obnixè commendamus &c.

Lect. 6.

Audivi vocem de cælo dicentem mihi: Scribe, beati mortui, qui in Domino moriuntur &c.

Apoc. 14.

Specialiter conſideranda, quæ à Deo ſcribi mandantur.

QVoties ſacris in Codicibus aliquid ſcribi mandatur à Deo, abſque dubio res eſt ſpeciali conſideratione digna. Non ſine myſterio Iſaiæ mandat Dominus: *Sume tibi librum grandem, & ſcribe in eo ſtylo hominis, velociter ſpolia detrahe, citò prædare.* Non etiam ſine myſtica ſignificatione quippiam ſimile jubetur facere Propheta Abacuc: *Scribe viſum, & explana eum ſuper tabulas, ut percurrat qui legerit eum.* Quid vero ſcribere jubetur: *Si moram fecerit, expecta illum, quia veniens veniet, & non tardabit.* Hęc mandantur ſpecialiter conſcribi, quia incarnationis magnum myſterium volebat Dominus his prænunciari. Non etiam ſine myſterio Chriſtus *ſcribebat digito in terra*, hoſtes confundens ſuos.

Iſai. 8. *Abac. 2.* *Ioan. 8.*

Sic non poteſt non eſſe graviſſimi momenti, quod Dominus hic à Ioanne Evangeliſta & Propheta voluit ſcribi, voce eum monens cœleſti, Angelumque deſtinans qui eum huiuſce rei commonefaceret: *Audivi*, inquit ipſe, *vocem de cælo dicentem mihi: Scribe, Beati mortui qui in Domino moriuntur &c.* Nempe voluit ſignificare Dominus, hos qui Angelorum officium obeunt, divina hominibus nunciantes, ſalutiſque eorum adminiſtros, ſępè auribus plebis debere inſinuare ſonoram hanc vocem è cœlo miſſam; *Beati qui in Domino moriuntur.* Immò & hanc debere ſcribere in intimis fidelium cordium tabulis, quia Ioannis tenent officium evangelizantes populis evangelium æternum. Ad hoc autem tendit evangelica omnis prædicatio, ut in Domino morientes, à ſæculi huius ærumnoſi laboribus tandem requieſcamus, & beatitudinem in evangelio promiſſam conſequamur operibus piis.

Itaque maximi momenti eſt vox iſta, quæ ſi benè ruminetur, totam dirigit vitam noſtram. Navem dirigit vector, non in principio, ſed in fine ſedens; ſimiliter & nos vitæ noſtræ rectè dirigimus curſum, illius attendendo, finem & exitum. Si ſeriò attenderimus ad umbram Occidentis noſtri, dubio procul pertingeremus tandem ad lucem Orientis æterni.

Hæc igitur vox, *Beati mortui qui in Domino moriuntur*, omnibus inſinuanda & inculcanda eſt, cuiuslibet conditionis ſint & ſtatus; Principib⁹ & plebeis, Sapientibus & idiotis, locupletibus & egenis, ut eam ſuis inſcribant cordibus, quia omnes concernit. Omnes enim quam humili, quamve ſublimi conſideant loco, *à reſidente ſuper ſedem glorioſam, uſque ad humiliatum in terra & cinere, ab eo qui utitur hyacintho & portat coronam, uſque ad eum qui operitur lino crudo*, concernit *Mori*, in hoc verò totum conſiſtit *benè mori*, ſive *in Domino mori*. In hoc tota hominis vita, totum ſtudiū, tota attentio & intentio impendi & volvi deberet, *ſcire mori*, ſive in religione, ſive in ſæculo ſive in coniugio, ſive in ſtatu Eccleſiaſtico, ſive in caſtitate, ſive in viduitate, quis moriatur, parum eſt: ſive nocte, ſive die, ſive domi, ſive in agris, ſive in gremio amicorum, ſive inter manus extraneorum, ſive ſubitò, ſive præmeditatè quis moriatur, parum eſt ſi modò in Domino moriatur. A momento mortis pendet æternitas felix, vel infelix. O momentum! O Æternitas! Totum vitæ volubile tempus ad hoc momētum ordinatur. Beatus ergo qui moritur, ſi in Domino moritur.

Eccl. 40.

Quid ſit mori in Domino.

Sed quid eſt mori in Domino? Certè non aliud, quam mori in fide & gratia Domini, mori in eius obſequio, mori in ſpe & amore: aut, ſi mavis, mori in ſinu Domini, inter brachia Domini, in oſculo Domini. Sic de Moyſe dicitur: *Mortuus eſt Moyſes ſervus Domini, jubente Domino*; ubi quidam legunt, *In oſculo Iehova.* Sicut mater infantulum inter brachia in ſinu ſuo dormire ſinit: deinde facie ad faciē ſuaviter applicita, in lectulo collocat: Si quodammodo Deus animam piè morientem inter brachia ſua ſuſcipit, & oſculo ſancto eam impertiens, in ſinu beatitudinis ſuaviter collocat.

Deut. 34.

Si ergò *pretioſa in conſpectu Domini mors Sanctorum eius*, ſicut & *mors peccatorum peſſima.* Quare pretioſa mors juſtorum? Quia exoptabilis & planè amabilis eſt in requie expectata, in viſione inchoanda, in æternitatis ſecuritate. Ergo beati, qui in Domino moriuntur fide & gratia. Mors vero peccatorum peſſima, in mundi derelictione, in corporis & animæ violenta ſeparatione, in ſimplici ignis & vermis æterna contritione: Sic infelices undique, qui in peccato moriuntur, & millenis lachrymis deplorandi. Quapropter & ipſi improbi optant: *Moriatur anima mea morte iuſtorum, & fiant noviſſima mea illorum ſimilia* Sic enim dicebat impius Balaam Felix Franciſcus in Domino moriens & dicens. *Educ de cuſtodia animam meam ad confitendum nomini tuo.* Felix ſanctus Ludovicus, manibus in modum crucis conformatis, dicens: *In conſpectu Angelorum pſallam tibi, adorabo ad templum, ſanctum tuum.* Felix Aletha mater ſancti Bernardi, ſignans ſe cruce in extremis & dicens: *Per crucem & paſſionem tuam libera me Domine.* Et ſic de aliis. E contra, infelix dives in purpura moriens, ſepeliendus in inferno Infelix Antiochus. *Reminiſcor. heu, malorum in Ieruſalem &c.* Infelix Chriſaurius, poſtulans inducias uſque manè, & ſic de aliis extra gratiam Chriſti morientibus.

Pſal. 115. *Pſal. 33.* *Num. 23.* *Pſal. 141.* *Pſ. 137.*